

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Західнодонбаський інститут

Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

спеціальності: 073 Менеджмент

освітнього рівня: перший (бакалаврський)

освітньої програми: Менеджмент

спеціалізації: Економіка та управління бізнесом

Затверджено
Науково-методичною радою
Західнодонбаського
інституту
ПрАТ "ВНЗ "МАУП"
від 25 червня 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки (шифр і назва)		
Модулів - 1	Спеціальність: 073 Менеджмент	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	20 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		49 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
11 год.			
Вид контролю:			
екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (42,2%):

для денної форми навчання – 57%

для заочної форми навчання – 43%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»

Мета: формування у студентів системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у сфері міжнародної економічної діяльності.

Завдання: навчити майбутніх фахівців механізму регулювання міжнародної економічної діяльності, інструментам дослідження закордонних ринків з метою їх вибору, способам виходу на зовнішні ринки, особливостям міжнародної товарної та цінової політики, засвоїти основні методичні засади міжнародної контрактної діяльності, міжнародних розрахунків, специфіки валютного, митного та податкового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасну термінологію міжнародного бізнесу; методи та інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності; особливості та тенденції сучасного етапу розвитку світового ринку; критерії відбору міжнародних ринків; принципи вибору способу виходу на зовнішні ринки; особливості товарної та цінової політики на світових ринках; порядок розробки та укладання міжнародних господарчих контрактів; принципи міжнародних розрахункових та кредитних відносин; особливості оподаткування, страхування ЗЕД, її митного і валютного регулювання;

вміти: збирати та аналізувати інформацію з метою вибору та дослідження закордонних ринків; аргументувати рішення про вихід на зовнішні ринки; оцінювати кон'юнктуру зарубіжного ринку; планувати стратегію виходу на зовнішні ринки, обґрунтовуючи її вибір; розраховувати експортні ціни; здійснювати пошук та оцінку закордонних партнерів; вести підготовку і укладання міжнародних контрактів, розрахунки за ними; планувати розміри податків за підсумками ЗЕД, вміти оптимізувати їх; розраховувати митну вартість товару, суму мита, митних зборів, ПДВ при перевезенні товарів через кордон; здійснювати операції з валютними цінностями; страхувати зовнішньоекономічні операції.

3. Програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»

МОДУЛЬ 1 Змістовий модуль 1

Тема 1. Міжнародні економічні відносини: предмет, значення і завдання

Предмет і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини». Міжнародні економічні відносини як економічна категорія: сутність, рівні і фактори розвитку. Показники залучення національної економіки у світову економіку. Особливості розвитку міжнародних економічних відносин на сучасному етапі та місце в них України.

Тема 2. Розвиток міжнародних економічних відносин: еволюція, закони і принципи розвитку

Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Міжнародні економічні відносини в умовах становлення індустріальної цивілізації. Міжнародні економічні відносини індустріальної епохи. Світогосподарські зв'язки на сучасному етапі.

Поняття середовища МЄВ, його структура і особливості. Економічне середовище формування МЄВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємодії. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЄВ. Політико-правове середовище МЄВ. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЄВ.

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Головні економічні закони розвитку СГ і МЄВ. Поняття та система принципів розвитку МЄВ.

Тема 3. Міжнародні валютно-фінансові відносини

Сутність, елементи та закономірності функціонування світової валютної системи та валютних відносин. Функції валютної системи, рівні функціонування та їх взаємодія. Етапи розвитку світової валютної системи. Валютний курс та фактори його формування. Світовий валютний ринок. Валютне регулювання та види валютної політики.

Тема 4. Міжнародний рух капіталів

Міжнародний рух капіталу: сутність, форми, регулювання. Міжнародні інвестиції як форма руху капіталу. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів. Міжнародні фінансові центри. Офшорні зони. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Міжнародна координація валютних відносин. Основні функції міжнародних валютно-кредитних інститутів. Міжнародний валютний фонд (МВФ) - компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Група Світового банку, мета створення, функції, структура, об'єкти кредитування. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі валютно-кредитних відносин валютно-кредитних інститутів. Міжнародний валютний фонд (МВФ) - компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Група Світового банку, мета створення, функції, структура, об'єкти кредитування. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі валютно-кредитних відносин.

Змістовий модуль 2

Тема 1. Прямі та портфельні інвестиції. Особливості експорту капіталів в Україну

Міжнародний рух капіталу та його форми. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) та їх роль у структурі закордонного інвестування. Сутність і основні сфери міжнародної інвестиційної діяльності та виробничого співробітництва. Роль транснаціональних компаній (ТНК) та фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва. Особливості розвитку спільного підприємництва у сучасних умовах. Вільні економічні зони (ВЕЗ) як форма міжнародного виробничого співробітництва. Україна на ринку міжнародних інвестицій.

Тема 2. Міжнародна торгівля як головна форма міжнародних економічних відносин

Основні теорії міжнародної торгівлі. Сутність міжнародної торгівлі, її динаміка та структура. Система показників розвитку міжнародної торгівлі. Види, форми та методи міжнародної торгівлі. Регулювання міжнародної торгівлі. Види зовнішньоторговельної політики. Методи державного регулювання зовнішньоторговельних відносин. Міжнародні організації, що регулюють МТ.

Тема 3. Зовнішньоторговельна політика економічно розвинених держав та основні засоби її здійснення

Роль держави у регулюванні зовнішньоторговельної діяльності. Основні види протекціонізму. Лібералізація торгівлі та її форми. Регулювання зовнішньоторговельних відносин. Основні інструменти зовнішньоторговельної політики. Демпінг. Сучасні особливості регулювання міжнародної торгівлі. Основні принципи ГАТТ/СОТ.

Змістовий модуль 3

Тема 1. Міжнародні технології та інженерно-консультаційні послуги

Суть і структура світового ринку технологій. Міжнародна ліцензійна торгівля. Сучасні особливості міжнародної передачі технологій. Економічний зміст торгівлі інженерно-консультаційними послугами. Структура міжнародного ринку консалтингових послуг. Особливості розвитку міжнародного ринку інженерно-консультаційних послуг.

Тема 2. Міжнародний туризм як форма міжнародних економічних відносин

Туристичні послуги на світовому ринку. Державне та міжнародне регулювання світовою торгівлею туристичними послугами. Економічний зміст міжнародних туристичних послуг. Структура міжнародного ринку туристичних послуг. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму.

Тема 3. Міжнародна міграція робочої сили

Суть, причини та сучасні ознаки міжнародної трудової міграції. Форми і головні напрями сучасних міграційних потоків. Державне і міжнародне регулювання міграції робочої сили. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток країн світу. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 4. Інтеграційні процеси у світовій економіці

Трактування сутності економічної інтеграції. Об'єктивні передумови розвитку, цілі і значення МЕІ. Ознаки, рівні та фактори розвитку МЕІ. Етапи розвитку МЕІ. Статичні та динамічні ефекти інтеграції. Економічні наслідки інтеграції країн. Сучасні інтеграційні угруповання країн. Особливості європейських інтеграційних процесів. Європейська економічна інтеграція України.

4. Структура навчальної дисципліни «Міжнародна економіка»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с.р.	
МОДУЛЬ 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Міжнародні економічні відносини: предмет, значення і завдання	4	1	-	-	1	2
Тема 2. Розвиток міжнародних економічних відносин: еволюція, закони і принципи розвитку	8,5	2	0,5	-	1	5
Тема 3. Міжнародні валютно-фінансові відносини	8	2	1	-	1	4
Тема 4. Міжнародний рух капіталів	7,5	1	0,5	-	1	5
Разом за змістовим модулем 1	28	6	2	-	4	16
Змістовий модуль 2.						
Тема 1. Прямі та портфельні інвестиції. Особливості експорту капіталів в Україну	9	2	1	-	1	5
Тема 2. Міжнародна торгівля як головна форма міжнародних економічних відносин	9	2	1	-	1	5
Тема 3. Зовнішньоторговельна політика економічно розвинених держав та основні засоби її здійснення	9	2	1	-	1	5
Разом за змістовим модулем 2	27	6	3	-	3	15
Змістовий модуль 3.						
Тема 1. Міжнародні технології та інженерно- консультаційні послуги	8	2	1	-	1	4
Тема 2. Міжнародний туризм як форма міжнародних економічних відносин	8,5	2	0,5	-	1	5
Тема 3. Міжнародна міграція робочої сили	8	2	1	-	1	4
Тема 4. Інтеграційні процеси у світовій економіці	8,5	2	0,5	-	1	5
Контрольна робота	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	35	8	5	-	4	18
Усього годин	90	20	10	-	11	49

5. Питання для самоконтролю

№ з/п	Назва теми
1	Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини» (МЕВ). Еволюція і особливості МЕВ на сучасному етапі. Проблеми міжнародних порівнянь рівнів економічного розвитку Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародний рух капіталів.
2	Прямі та портфельні інвестиції. Особливості експорту капіталів в Україну. Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ. Зовнішньоторговельна політика економічно розвинених держав та основні засоби її здійснення.
3	Міжнародні технології та інженерно-консультаційні послуги. Міжнародний туризм як форма МЕВ. Міжнародна міграція робочої сили. Інтеграційні процеси у світовій економіці.

6. Рекомендована література

Базова

1. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. -М.: Экономист, 2004. -366с.
2. Внешнеэкономическая деятельность: нормативная база/Сост. С.В.Филатов.-2004.-470 с.
3. Горбач Л.М., Плотников О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. - К.: Кондор, 2005. -358 с.
4. Гребельник О.П., Романовський О.О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. -К.: Деміург, 2003.-296 с.
5. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. Посіб.- К.: Знання, 2006.-462 с.
6. Жук М. Комерційні відносини України: організація зовнішньої торгівлі: Підруч. -Чернів.: Рута, 2004. -560 с.
7. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. -М.: Международные отношения, 2001.
8. Кириченко А., Кавас І. та ін. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. -К.: Видавнич. центр «Фінансист», 2000. –635 с.
9. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. Посіб. -2-е вид., перероб. І доп. -К.: Центр навчальної літератури, 2004.-608с.
10. Козик В.В.,Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. Посібник. -К.: Знання, 2006
11. Комишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. -Херсон: Олди-плюс, 2002. -560 с.
12. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ В.Е.Рыбалкин, Ю.А.Щербанин, Л.В.Балдин и др.; Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. -М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
13. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. Підручник. -К., 2003.-948 с.
14. Покровская В.В. Организация и регулирование внешнеэкономической деятельности: Учебник. -М., Юрист, 1999. –456 с.
15. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. –К.: Центр навчальної літератури, 2004. –377 с.
16. Світова економіка: Підручник /А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: Либідь, 2007. -640 с.
17. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія. Підручник. -К.: Либідь, 2006. -384 с.
18. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини. -К.: КНТЕУ, 2003. -589 с.

Допоміжна

19. Азарян Е.М.Международный маркетинг. Х., Студцентр, 2003.

20. Воронин В.П. и др. Мировая экономика: Краткий курс лекций. М.: Юрайт, 2003.
21. Гладков И.С. Мировая экономика и международные экономические отношения.-М.: Издат. Дом «Дашков и К», 2003.
22. Грачев Ю. Внешнеэкономическая деятельность. Организация и техника внешнеторговых операций: Учебно-практич. пособие -М., 2001.
23. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навч. посібник. -К.: ЦУЛ, 2002.
24. Економіка зарубіжних країн / За ред. Козака Ю. К.: ЦУЛ, 2003
25. Экспорт. Импорт. Транзит: митне оформлення товарів / Упорядник О. В. Старцев. –К.: Істина, 2000.
26. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. -Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. -676 с.
27. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. -К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. -368 с.
28. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної взаємодії. Навчально-практичний посібник. -К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. -368 с.
29. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації. Х.: Легос, 2003.
30. Международные правила толкования торговых терминов Инкотермс 2000.
31. Міжнародна економіка: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. -К.: КНЕУ, 2005. -160 с.
32. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін., За ред. А.П. Румянцева. -2-ге вид., випр. і доп. -К.: Знання, 2004. -449 с.
33. Міжнародна економіка та міжнародні відносини. Практикум/ Козик В.В. та інш. К.: Вікар, 2003
34. Управління зовнішньоекономічною діяльністю / за ред. А.І.Кредісова. –К.: Віра-Р, 2000

Інформаційні ресурси

Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://eprints.kname.edu.ua>

2. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: <http://www.ssmc.gov.ua>
3. Державний служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі: <http://www.me.gov.ua>
6. Міністерство фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>
7. Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua>
8. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>